

OBSAH

ÚVOD

<i>François Jouen a Viviane Pouthas</i>	11
---	----

1. PRENATÁLNÍ UTVÁŘENÍ POSTNATÁLNÍHO VÝVOJE

<i>J. I. P. de Vries, B. Hopkins a H. P. van Geijn</i>	14
Techniky zkoumání pohybových schopností plodu	15
Vývoj prenatálních pohybů	17
Rozlišování pohybů: věk, kdy se poprvé objeví	17
Kvantitativní aspekty pohybů plodu	18
Rozdíly mezi jedinci	19
Noční rytmy a vlivy matky	19
Vývoj stavů chování	20
Pohyby probíhající současně	21
Pohyby dýchací	21
Pohyby úst	21
Nervosvalový základ a funkce pohybů plodu	22
Vývoj pohybů u nenormálních či rizikových plodů	24
Opoždění růstu plodu	24
Diabetes	25
Závěr	25

2. TRANSNATÁLNÍ SMYSLOVÁ KONTINUITA

<i>J. P. Lecanuet, C. Granier-Deferre a B. Schaal</i>	28
Funkční kontinuita	28
Citlivost kožních nervů	29
Vestibulární citlivost	29
Citlivosti chemické	29
Citlivost sluchová	31
Citlivost zraková	33
Mnézická kontinuita	33
Podmiňování	34
Účinky opakovaného vystavení specifickým stimulům	35
Závěry	39

3. KONTINUITA NEBO DISKONTINUITA

<i>D. Mellier</i>	42
Miminko v inkubátoru?	42
Obhajoba miminka jako „kutila“ svých dovedností	43

4. PŮVOD A BUDOUCNOST FUNKČNÍCH ASYMETRIÍ NOVOROZENCE	
<i>G. Turkewitz</i>	46
Asymetrická poloha hlavy novorozence	47
Asymetrická poloha hlavy a neonatální funkce	47
Možný původ upřednostňované polohy	48
Narození	49
Postnatální původ	49
Prenatální původ	49
Vývoj hemisférické specializace	50
Specializace u novorozence	50
Model vývoje hemisférických specializací pro zpracování jazyka	51
Interhemisférická specializace a zpracovávání informací	53
Závěr	54
5. ROZEZNÁVÁNÍ TVARŮ A TVÁŘÍ A HEMISFÉRICKÉ ASYMETRIE U KOJENCŮ	
<i>S. de Schonen a C. Deruelle</i>	55
Hemisférické asymetrie	57
Rozpoznání výrazu tváře člověka a rozpoznání známého obličeje	58
Konfigurální a lokální zpracování	63
Úvahy nad některými mechanismy funkční specializace mozkových hemisfér	68
Závěr	71
6. POHYBOVÝ VÝVOJ: INSTRUMENTÁLNÍ PERSPEKTIVA	
<i>A. Bullinger a R. Millan</i>	72
Instrumentální perspektiva	72
Role pohybové schopnosti	73
7. ASYMETRIE A VÝVOJ	
<i>Franc,ois Jouen</i>	79
Motorika a symetrie	79
Motorika a vývoj	80
Asymetrie a vývoj	82
8. UČENÍ U KOJENCE Z HLEDISKA SYNTETICKÉHO	
<i>H. Papoušek a M. Papoušková</i>	84
Nadání kojence	84
Prostředí kojence	86
Dyadické výměny	87
Integrace zkušenosti	90
Co se učit	91
9. PAMĚŤ KOJENCE	
<i>C. Rovee-Collier</i>	93
První práce o učení a dlouhodobé paměti	93
Práce o reaktivaci vzpomínek	99
Náměty pro budoucí výzkum	104
10. CO VÍME O UČENÍ A DĚTSKÉ PAMĚTI?	
<i>Viviane Pouthas</i>	106
Kojenec žákem: co, kde a jak se učit?	106

Učit se svým tempem a v přirozeném prostředí	108
Závěr	110
11. AMODALITA/INTERMODALITA: JAKÁ JE REALITA? DVA ZPŮSOBY INTERMODÁLNÍHO VNÍMÁNÍ	
<i>E. W. Bushnell</i>	111
Dva způsoby intermodální percepcce	111
Vývoj párování rozpoznáváním	114
Vývoj analytického párování	117
Úvahy o rozvoji intermodální percepcce	120
12. AMODALITA, INTERMODALITA: JAKÁ JE REALITA? MODEL HMATOVĚ-ZRAKOVÝCH VZTAHŮ	
<i>A. Streri</i>	122
Koordinace oko – ruka	123
Jaká je realita?	123
Koordinace oko – ruka. Co z ní vyvozujeme?	126
Intermodální vztahy mezi zrakem a hmatem	127
Amodalita, intermodalita: závěry	130
13. POVAHA A VÝVOJ INTERMODÁLNÍCH KOORDINACÍ U KOJENCE	
<i>Y. Hatwell</i>	132
Otázka významu termínů	132
Procesy intermodálního fungování	135
Závěr	138
14. ROLE AKTIVITY VE VÝVOJI HMATOVÉHO ZKOUMÁNÍ U MALÝCH DĚTÍ	
<i>E. C. Goldfield</i>	140
Je význam předmětu vnímaný nebo chápaný?	140
Ekologická teorie	141
Dynamický popis činnosti	141
Informace: od události k afordancím	142
Akční systémy novorozence a jejich dynamika	143
Rytmy recipročních akcí: dynamický systém	143
Stavy chování	144
Vývojové změny a hledání afordancí	145
Posturální kontrola a hledání afordancí	145
Morfologie těla a hledání afordancí	146
Pohyb a hledání afordancí	147
Závěr	148
15. CÍL ČINNOSTÍ KOJENCE	
<i>P. Rochat</i>	150
Pojetí počátečního stavu poznání	150
Předmět poznání a předmět činnosti	151
Rané poznání a dovednosti	152
Představa u novorozence	153
Funkční cíle u novorozence	155

Funkční cíle, plán činnosti a raný vývoj	158
Funkční cíle a koordinace ruka – ústa od narození do tří měsíců	158
Úroveň uchopování a užité vlastnosti předmětu	160
Plán a vykonávání činnosti na začátku vývoje	162
Závěr	165
16. JAK SE MALÉ DÍTĚ CHOVÁ PŘI DOSAHOVÁNÍ PŘEDMĚTŮ	
<i>A. van der Meer a R. van der Well</i>	166
Dosahování („reaching“) jako pojem	167
Reaching jako chování svědčící o percepčních schopnostech	167
Dědictví Descarta	167
Obohacování či rozlišování?	167
Antropologická kritika dualismu	168
Vývoj dosahování předmětu v diferenciální perspektivě	168
Informace nejmenšího dítěte o svém těle a svých pohybech	169
Model percepčně motorického vývoje	170
Dosažení předmětů	171
Závěr	172
17. PROČ BY MĚLA BÝT JEDNOTNÁ TEORIE?	
<i>G. Piéraud-Le Bonniec</i>	174
18. UČÍME SE POROZUMĚT ŘEČI PROSTŘEDNICTVÍM INSTINKTŮ?	
<i>P. W. Juszyk a J. Bertoncini</i>	181
Rozpoznávání mateřského hlasu	183
Rozlišování mateřské řeči	184
Bimodální percepce řeči	185
Řeč, která je adresovaná dětem. Přitažlivý signál	186
Percepční členění toku řeči	187
Hledání jiných ukazatel	188
Poznámky na závěr	189
19. VÝVOJ VNÍMÁNÍ ŘEČI	
<i>C. E. Lalonde a J. F. Werker</i>	190
Počáteční schopnosti	190
Vývoj vnímání řeči	191
Procesy, které mohou přispět k vývojovým změnám	195
Závěr	197
20. JE VNÍMÁNÍ ŘEČI GENETICKY DANÉ?	
<i>B. de Boysson-Bardies</i>	199
Obnovení problematik	200
Počáteční stav: „instinktivní“ učení a „omezený rejstřík“ signálů	201
Rekapitulace	202
Vývojové procesy	203
Vývoj představ	204
Vývoj prozodické organizace	204
Organizace fonetické diskriminace	206
Vztahy vnímání – tvorba řeči (vokalizace)	207
Závěr	208

21. RANÉ NAPODOBOVACÍ SCHOPNOSTI KOJENCŮ:	
KDO TOMU VĚŘÍ?	
<i>A. Winter</i>	210
Otázka definice	210
Rané napodobování: kdo mu věří?	212
Zjištění o existenci rané nápodoby	213
Zjištění popírající existenci rané nápodoby	214
Čemu se podobají? Vlastnosti modelů a charakteristiky odpovědí	215
Modely	215
Novorozenec a kojeneček	216
Odpovědi	216
A co o tom lze říci?	217
Teorie	217
Pojímání raných imitací z hlediska neurologického	217
Pojetí rané imitace z hlediska etologického	219
Pojetí rané imitace z hlediska ekologického	220
Pojetí rané imitace z hlediska symbolických procesů	221
22. NAPODOBOVÁNÍ V RANÝCH INTERAKCÍCH	
<i>I. C. Uzgiris</i>	223
Teoretické názory na imitaci	223
Nové studie o napodobování u kojenců	224
Experimentální studie	224
Imitace pozorované během interakcí	226
Imitace během interakce matka – kojeneček	227
Napodobování z hlediska sociálního	229
Závěrečné poznámky	231
23. KDO KOHO NAPODOBUJE	
<i>J. Nadel</i>	232
Je neonatální imitace vzácným jevem?	233
Jakou funkci má neonatální imitace?	235
LITERATURA	237